

Terytorialne zróżnicowanie ocen sytuacji bieżącej, stosunku do rządu i poglądów politycznych

Opracował
Paweł Szałkowski

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Analiza danych z pierwszego półrocza 2026 roku pokazuje, że w ocenach kierunku zmian w kraju przeważa pesymizm: 47% badanych uważa, że sytuacja zmierza w złym kierunku, a 31% – że w dobrym. Największy krytycyzm notujemy w województwie podkarpackim (57% ocen negatywnych), podczas gdy w lubuskim dominuje niezdecydowanie (38% odpowiedzi „Trudno powiedzieć”). Województwo pomorskie wyróżnia się najwyższą w kraju polaryzacją opinii w tej kwestii.
- Większość Polaków deklaruje niechęć lub dystans wobec rządu: przeciwnicy gabinetu stanowią 41% badanych, zwolennicy – 33%, a osoby obojętne – 22%. Najsilniejszy sprzeciw wobec urzędującego gabinetu występuje na Podkarpaciu (52% przeciwników), natomiast największe poparcie na Pomorzu (42% zwolenników). Województwo lubuskie wyróżnia się najwyższą apatią polityczną (39% obojętnych).
- Na osi lewica-centrum-prawica najwięcej badanych deklaruje poglądy prawicowe (35%), przed centrowymi (27%) i lewicowymi (25%). Poglądy prawicowe dominują na Podlasiu (44%), lewicowe na Mazowszu (31%), a województwo łódzkie pozostaje wyraźnym bastionem osób o poglądach centrowych (38%). Najwyższy odsetek badanych bez skryształizowanych poglądów odnotowano w województwie lubuskim (22%).
- Tradycyjny podział geograficzny wschód-zachód ulega redefinicji. Współczesne zróżnicowanie opiera się na starciu silnie zmobilizowanej konserwatywnej ściany południowo-wschodniej z bardziej wycofanym, apolitycznym północnym zachodem. Z kolei w województwach takich jak mazowieckie podziały regionalne ustępują polaryzacji na linii metropolia–provincia.

SPIS TREŚCI

Ocena kierunku biegu spraw w kraju – między optymizmem a apatią	1
Stosunek do rządu w ujęciu regionalnym – bastiony poparcia i sprzeciwu	4
Poglądy polityczne Polaków – struktura ideologiczna województw	6
Podsumowanie	8

Polska geografia polityczna – terytorialne zróżnicowanie opinii na temat bieżącej sytuacji oraz wynikających z nich sympatii partyjnych – jest zjawiskiem ugruntowanym i dobrze rozpoznanym. Zróżnicowania te, często opisywane w kategoriach podziału na „Polskę A” (zachodnią) i „Polskę B” (wschodnią), bazują na dawnych uwarunkowaniach historycznych i głęboko zakorzenionych różnicach kulturowych. Są one jednak także pochodną współczesnych różnic społeczno-demograficznych (zamożności, poziomu urbanizacji czy struktury wieku).

W niniejszym komunikacie prezentujemy zróżnicowanie ocen bieżącej sytuacji, stosunku wobec obecnego rządu i poglądów Polaków w ujęciu terytorialnym w pierwszej połowie 2026 roku¹. Interesowało nas szczególnie to, jak różnice w sympatiach politycznych i ocenach rzeczywistości polityczno-społecznej wpisują się w administracyjną mapę kraju. W celu dokonania rzetelnej prezentacji terytorialnej zagregowane zostały dane z serii kolejnych pomiarów w jeden reprezentatywny zbiór, liczący łącznie 5863 osoby. Przedstawione tu wyniki nie są zatem wyłącznie chwilowym rozkładem opinii, lecz obrazują przeciętne, stabilne postawy, jakie Polacy prezentowali w ostatnim okresie.

OCENA KIERUNKU BIEGU SPRAW W KRAJU – MIĘDZY OPTYMIZMEM A APATIA

Punktem wyjścia do analizy nastrojów społecznych w 2026 roku jest ogólna ocena kierunku, w jakim zmierza sytuacja w Polsce. W skali całego kraju przeważają nastroje pesymistyczne. Blisko połowa badanych (47%) wyraża pogląd, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku, podczas gdy niespełna jedna trzecia (31%) ocenia ten kierunek jako dobry. Stosunkowo liczny odsetek (22%) nie potrafi jednoznacznie ocenić bieżącego biegu spraw, wybierając odpowiedź „Trudno powiedzieć”.

Analiza danych w przekroju terytorialnym ujawnia głębokie pęknięcia i odmienne klimaty społeczne w poszczególnych województwach. Najwyższy poziom krytycyzmu i pesymizmu notujemy

¹ Prezentowane dane pochodzą z zagregowanych wyników badań „Aktualne problemy i wydarzenia” realizowanych od stycznia do czerwca 2026 roku.

w województwach południowo-wschodnich oraz wschodnich. Liderem w tej kategorii jest województwo **podkarpackie**, gdzie aż 57% mieszkańców uważa, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku (przy zaledwie 27% ocen pozytywnych). Niemal identyczny rozkład głosów notujemy w województwie **lubelskim** (55% ocen negatywnych wobec 20% pozytywnych) oraz **świętokrzyskim** (53% ocen negatywnych). Wyniki te jednoznacznie wskazują na utrzymywanie się silnego syndromu niezadowolenia w tych regionach, co tradycyjnie koreluje z tamtejszą dominacją postaw konserwatywno-prawicowych.

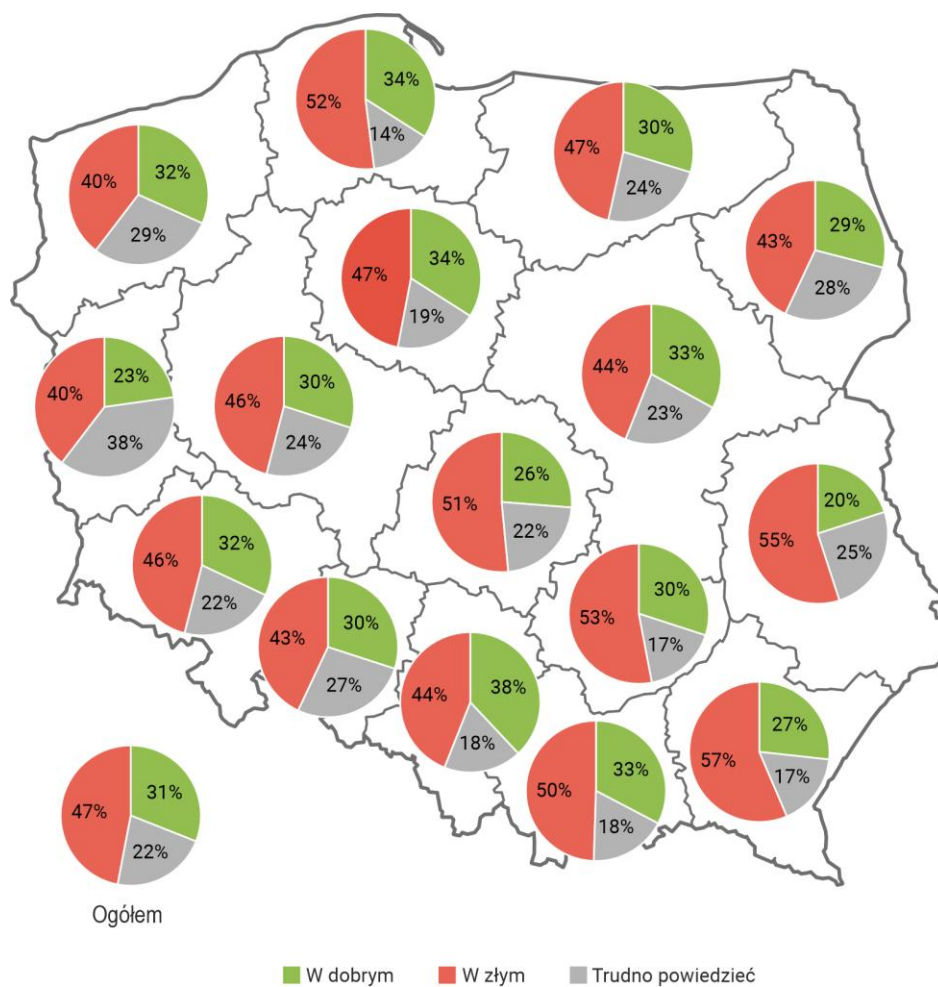
Sytuacja wygląda inaczej w województwach północno-zachodnich. Relatywnie najmniej ocen negatywnych odnotowano w województwie **lubuskim** (40%) oraz **zachodniopomorskim** (40%). Co warte podkreślenia, województwa te charakteryzują się nie tyle gwałtownym wzrostem jednoznacznego optymizmu, ile specyficznym wycofaniem z jednoznacznych ocen. Przykładowo, w województwie **lubuskim** odnotowano rekordowy w skali kraju odsetek odpowiedzi „Trudno powiedzieć” – wyniósł on aż 38% (przy średniej krajowej 22%). Podobne zjawisko braku skryształizowanych ocen widoczne jest w województwach **opolskim** (27% niezdecydowanych) oraz **podlaskim** (28%).

Najwięcej pozytywnych opinii o sytuacji w kraju notujemy w województwie **śląskim** (38%). Jednocześnie przewaga ocen negatywnych nad pozytywnymi jest w tym regionie najmniejsza, co świadczy o dużej polaryzacji poglądów.

Ciekawym przypadkiem na mapie nastrojów jest województwo **pomorskie**. Z jednej strony charakteryzuje się ono względnie wysokim odsetkiem wskazań na to, że sytuacja w kraju zmierza w dobrym kierunku (34%). Z drugiej jednak strony, aż 52% jego mieszkańców ocenia ten kierunek negatywnie. Wynika to z faktu, że na Pomorzu najrzadziej wybierano odpowiedź unikową (zaledwie 14% wskazań „Trudno powiedzieć”). Pokazuje to, że mieszkańcy Pomorza są mocno zaangażowani po obu stronach politycznego sporu, a postawy obojętne należą tam do rzadkości.

Województwa **mazowieckie** oraz **małopolskie** plasują się w okolicach średniej krajowej pod względem optymizmu (po 33% wskazań na dobry kierunek), jednak Małopolska wykazuje wyższy udział ocen negatywnych (50% wobec 44% na Mazowszu), co zapowiada dalsze różnice w ocenie instytucji rządowych w tych regionach.

RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku? (2026)

Testy Chi-kwadrat

	Wartość	df	Istotność asymptotyczna (dwustronna)
Chi-kwadrat Pearsona	122,058 ^a	30	<,001
Iloraz wiarygodności	121,722	30	<,001
Test związku liniowego	,968	1	,325
N ważnych obserwacji	5865		

a. ,0% komórek (0) ma liczebność oczekiwaną mniejszą niż 5. Minimalna liczebność oczekiwana wynosi 32,05

STOSUNEK DO RZĄDU W UJĘCIU REGIONALNYM – BASTIONY POPARCIA I SPRZECIWU

Ocena działalności urzędującego gabinetu w pierwszej połowie 2026 roku stanowi drugi, kluczowy element analizy postaw politycznych Polaków. Deklaracje badanych w skali ogólnokrajowej wskazują na przewagę postaw krytycznych wobec obecnej Rady Ministrów. Najliczniejszą grupę stanowią zdeklarowani przeciwnicy rządu (41% ogółu ankietowanych). Zwolennicy rządu stanowią jedną trzecią próby (33%), natomiast nieco ponad jedna piąta Polaków (22%) wyraża wobec urzędującego gabinetu obojętność. Odsetek osób niemających sprecyzowanego zdania jest w tym przypadku znikomy i wynosi zaledwie 3% (odpowiedź „Trudno powiedzieć”).

Analiza w przekroju terytorialnym ujawnia głębokie i wysoce istotne statystycznie różnice w poziomie poparcia dla rządu. Najniższe wskaźniki akceptacji rządzącego gabinetu odnotowano w województwach południowo-wschodnich i wschodnich, które po raz kolejny jawią się jako główne bastiony opozycji. Zdecydowanym liderem pod względem niechęci do rządu jest województwo **podkarpackie**, w którym ponad połowa mieszkańców (52%) deklaruje się jako jego przeciwnicy, podczas gdy zwolennicy stanowią tam zaledwie 17% badanych. Niemal równie wysoki poziom sceptycyzmu rejestrujemy w województwie **lubelskim** (49% przeciwników wobec 19% zwolenników) oraz **świętokrzyskim** (47% przeciwników wobec 22% zwolenników).

Na przeciwnym biegunie plasują się regiony o relatywnie najwyższym poparciu dla rządu, zlokalizowane głównie w Polsce północnej i zachodniej oraz w aglomeracji warszawskiej. Największy odsetek zwolenników rządu odnotowano w województwie **pomorskim** – 42% (przy 35% przeciwników). Silną pozycję rząd odnotowuje również w województwach: **kujawsko-pomorskim** (40% zwolenników), **mazowieckim** (39% zwolenników), **dolnośląskim** (38% zwolenników) oraz **śląskim** (37% zwolenników). Warto jednak zauważyć, że nawet w tych najbardziej sprzyjających rządowi województwach odsetek jego przeciwników pozostaje wysoki i oscyluje wokół 35–42%, co potwierdza tezę o silnej polaryzacji elektoratów w skali całego kraju.

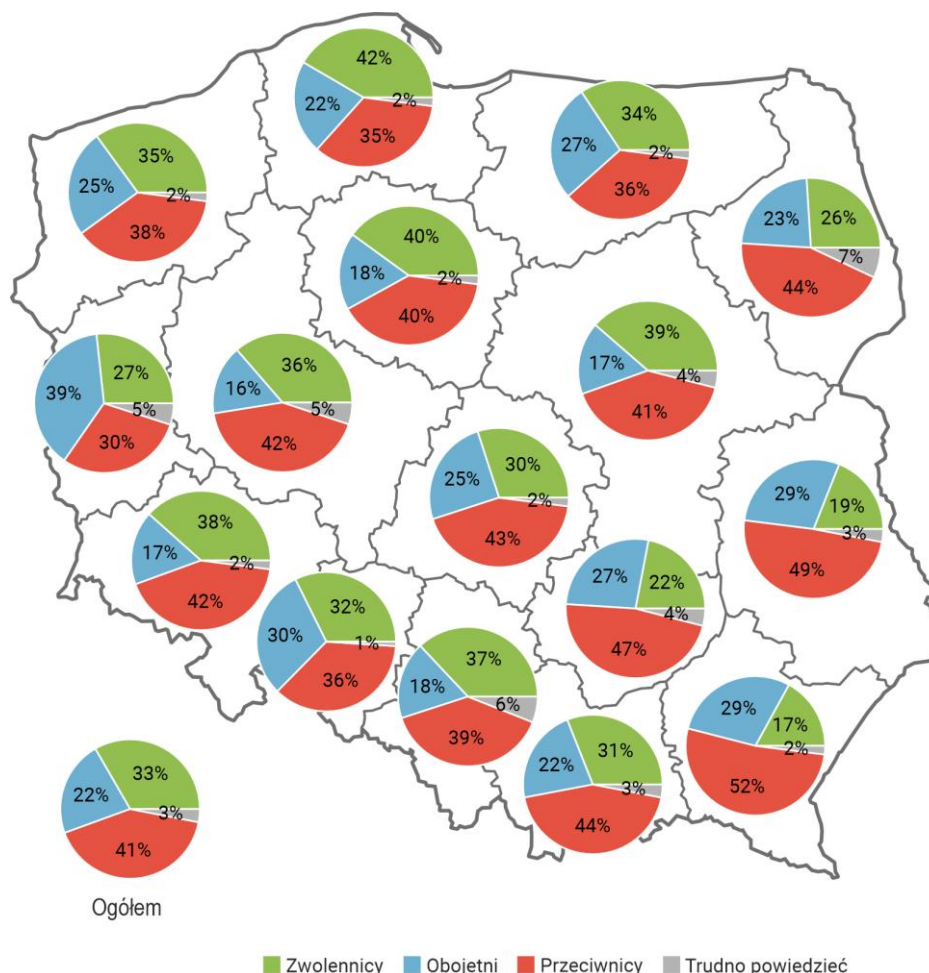
Interesującym zjawiskiem na mapie postaw wobec rządu jest występowanie regionów o wysokim poziomie obojętności. Szczególnie wyróżnia się tu województwo **lubuskie**, gdzie aż 39% mieszkańców deklaruje obojętny stosunek do rządu (przy stosunkowo niskim odsetku przeciwników – 30%). Podobną tendencję do zachowywania dystansu wobec rządzących obserwujemy w województwie **opolskim** (30% obojętnych) oraz w województwach **warmińsko-mazurskim** (27%) i **świętokrzyskim** (27%). Wskazuje to, że w niektórych województwach spór wokół rządu nie wywołuje tak silnych emocji, a obywatele wybierają umiarkowane podejście do rządu lub też całkowitą polityczną apatię.

Wartą odnotowania jest również sytuacja w województwie **podlaskim**, gdzie zanotowano najwyższy w skali kraju odsetek osób niezdecydowanych – 7% mieszkańców nie potrafiło określić swojego stosunku do rządu (przy średniej krajowej 3%).

Podsumowując, terytorialny rozkład poparcia dla rządu w pierwszej połowie 2026 roku potwierdza trwałość tradycyjnych podziałów politycznych w Polsce. Północ i zachód kraju wraz z dużymi ośrodkami miejskimi (reprezentowanymi m.in. przez województwo mazowieckie) stanowią główne zaplecze rządu, podczas gdy wschód i południowy wschód pozostają w silnej i jednoznacznej opozycji.

CBOS

RYS. 2. Stosunek do rządu w województwach (2026)

Testy Chi-kwadrat

	Wartość	df	Istotność asymptotyczna (dwustronna)
Chi-kwadrat Pearsona	217,951 ^a	45	<,001
Iloraz wiarygodności	221,577	45	<,001
Test związku liniowego	,463	1	,496
N ważnych obserwacji	5751		

a. 1,6% komórek (1) ma liczebność oczekiwaną mniejszą niż 5. Minimalna liczebność oczekiwana wynosi 4,97

Miary symetryczne

		Wartość	Istotność przybliżona
Nominalna przez Nominalna	Phi	,195	<,001
	V Kramera	,112	<,001
N ważnych obserwacji		5751	

POGLĄDY POLITYCZNE POLAKÓW – STRUKTURA IDEOLOGICZNA WOJEWÓDZTW

Samoidentyfikacja badanych na klasycznej osi lewica-centrum-prawica stanowi syntezę ich postaw światopoglądowych i kluczowy czynnik determinujący zachowania wyborcze. W skali całego kraju w pierwszej połowie 2026 roku największa część Polaków deklaruje poglądy prawicowe (35%). Co czwarty obywatel utożsamia się z szeroko rozumianym centrum (27%), natomiast poglądy lewicowe deklaruje 25% badanych. Stosunkowo duży odsetek ankietowanych (13%) nie potrafi jednoznacznie umiejscowić swoich przekonań na skali ideologicznej, wybierając odpowiedź „Trudno powiedzieć”.

Analiza rozkładu przestrzennego deklaracji politycznych dowodzi, że struktura ideologiczna poszczególnych województw jest dość mocno zróżnicowana. Wprawdzie żadne z województw nie jest jednorodne światopoglądowo, niemniej jednak wyraźnie rysują się na mapie Polski bastiony poszczególnych opcji politycznych (dotyczy to w szczególności orientacji prawicowej).

Województwa o najwyższym udziale deklaracji prawicowych to w większości te same regiony, które wcześniej zidentyfikowano jako najbardziej krytyczne wobec obecnego rządu i krytyczne w ocenach rozwoju sytuacji w kraju. Liderem orientacji prawicowej jest województwo **podlaskie**, gdzie poglądy te deklaruje aż 44% mieszkańców (przy zaledwie 20% wskazań na centrum i 25% na lewicę). Bardzo silną pozycję prawica zajmuje również w województwach: **lubelskim** (43%), **małopolskim** (42%), **świętokrzyskim** (40%) oraz **podkarpackim** (40%). Warto zauważyć, że w tych regionach odsetek deklaracji lewicowych często spada poniżej jednej czwartej (np. w lubelskim wynosi on 18%).

W przypadku postaw lewicowych w 2026 roku głównym ośrodkiem jest województwo **mazowieckie**, gdzie blisko jedna trzecia mieszkańców (31%) utożsamia się z lewicą. Zjawisko to jest najprawdopodobniej napędzane specyfiką wielkomiejskiego elektoratu aglomeracji warszawskiej. Co ciekawe, na Mazowszu odsetek deklaracji prawicowych (35%) jest taki sam jak średnia krajowa, co czyni ten region obszarem silnej rywalizacji dwóch dominujących bloków światopoglądowych przy relatywnie słabym centrum (25%). Stosunkowo wysokie odsetki deklaracji lewicowych odnotowano również w województwach **warmińsko-mazurskim** (28%) oraz **kujawsko-pomorskim** (27%).

Niezwykle interesującym przypadkiem na mapie ideologicznej Polski jest województwo **łódzkie**. Wyróżnia się ono najwyższym w kraju odsetkiem osób deklarujących poglądy **centrowe** – wynosi on tam aż 38% (przy średniej krajowej 27%). Jednocześnie w województwie tym odnotowano najniższy **wskaźnik niezdecydowania** (tylko 9% odpowiedzi „Trudno powiedzieć”). Oznacza to, że relatywnie wielu mieszkańców województwa łódzkiego w sposób świadomy i skryształizowany odrzuca polaryzację lewica-prawica, wybierając opcję **umiarkowaną**. Do regionów o silnym centrum należą także województwa **zachodniopomorskie** (32% wskazań na centrum) oraz **opolskie** (31%).

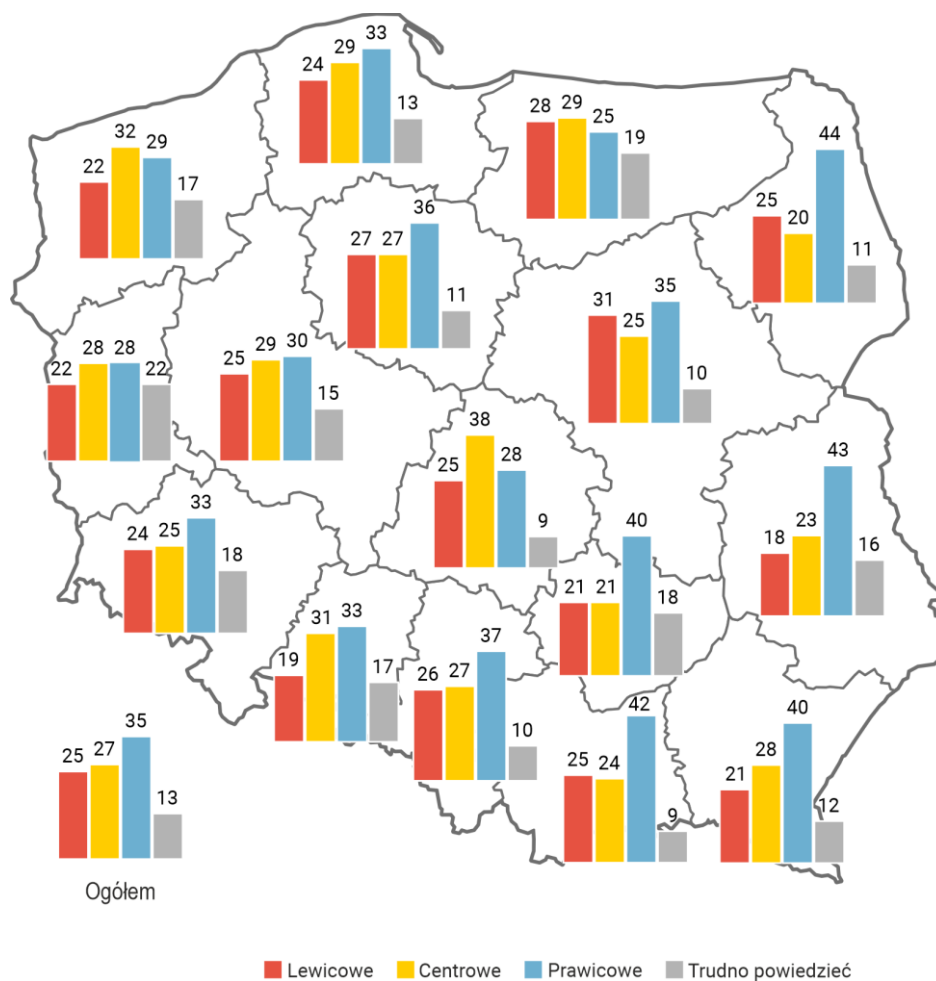
W niektórych regionach proces krystalizacji tożsamości politycznej jest wyraźnie opóźniony. Dotyczy to w szczególności województwa **lubuskiego**, gdzie obok relatywnie niskich deklaracji lewicowych i prawicowych odnotowano rekordowy odsetek odpowiedzi „Trudno powiedzieć” – 22%. Podobną chwiejność i dystans wobec etykiet politycznych obserwujemy w województwach **warmińsko-mazurskim** (19% niezdecydowanych), **dolnośląskim** (18%) oraz **świętokrzyskim** (18%).

Podsumowując, oś podziału ideologicznego lewica–prawica w pierwszym półroczu 2026 roku pozostaje głównym regulatorem sympatii politycznych Polaków. Choć w skali kraju dominują postawy prawicowe, to silne bastiony lewicowe (Mazowsze) oraz regiony wybitnie centrowe (Łódzkie) i zdystansowane (Lubuskie) skutecznie niuansują ten obraz, pokazując nierównomierną polaryzację polityczną, której efektem jest postępująca dychotomizacja całego dyskursu publicznego.

CBOS

RYS. 3. Deklarowane poglądy polityczne na skali lewica-centrum-prawica (2026)

dane w procentach

Na tej linii zaznaczono punktami różne poglądy polityczne, od lewicowych do prawicowych. Proszę wskazać, który z tych punktów najlepiej odpowiada Pana(i) poglądom politycznym.

Miary symetryczne

		Wartość	Istotność przybliżona
Nominalna przez Nominalna	Phi	,166	<,001
	V Kramera	,096	<,001
N ważnych obserwacji		5673	

PODSUMOWANIE

Prezentowane badanie zróżnicowania postaw Polaków w pierwszym półroczu 2026 roku pozwala na sformułowanie kilku ogólnych, syntetycznych wniosków, które wykraczają poza tradycyjną i nieco uproszczoną dychotomię podziału na „Polskę wschodnią” i „Polskę zachodnią”. Zderzenie trzech płaszczyzn analizy – ocen kierunku spraw w kraju, stosunku do rządu oraz autoidentyfikacji ideologicznej – ujawnia głębsze mechanizmy rządzące współczesnym polskim społeczeństwem, które dotychczas nie były w pełni artykułowane.

Pierwszym z nich jest asymetryczny charakter mobilizacji politycznej. Nie polega ona na starciu dwóch równie silnie zmobilizowanych i zideologizowanych bloków regionalnych, lecz na zderzeniu aktywnej politycznie, charakteryzującej się wysoką krystalizacją postaw i poglądów ściany południowo-wschodniej z o wiele bardziej apolityczną i wycofaną ścianą północno-zachodnią. O ile województwa takie jak podlaskie, lubelskie czy podkarpackie wykazują niemal masową, jednoznaczną tożsamość pravicową połączoną z silnym krytycyzmem wobec rządu, o tyle ich geograficzne przeciwieństwa – województwo lubuskie czy opolskie – nie reprezentują równie wyrazistej, skrajnej alternatywy. Ich specyfika opiera się na dominacji postaw indyferentnych, ucieczce w obojętność oraz wysokim odsetku ocen chwiejnych bądź niezdecydowanych.

Drugim istotnym zjawiskiem jest rozszczepienie między oceną rządu a oceną ogólnego kierunku spraw w kraju, które można określić mianem „krytycznego lojalizmu”. Najwyraźniej trend ten manifestuje się w województwie pomorskim, które z jednej strony notuje rekordowe w skali kraju poparcie dla urzędującego gabinetu, a z drugiej – większościowy pesymizm co do kierunku rozwoju państwa. Dowodzi to, że stabilność poparcia dla władzy wykonawczej w jej tradycyjnych bastionach nie opiera się obecnie na bezkrytycznym optymizmie. Wyborcy w tych regionach, mimo krytycznej oceny realiów społeczno-politycznych, wykazują względnie wysoki poziom pragmatycznej lojalności politycznej.

Trzecim wnioskiem jest desynchronizacja tożsamości ideologicznej i ocen instytucjonalnych, co wskazuje na racjonalizację postaw wyborczych. Tradycyjne etykiety „lewicowości” i „prawicowości” nie determinują automatycznie stosunku do rządu. Wyrazistym przykładem tej tendencji jest województwo małopolskie, które, zachowując silną tożsamość pravicową, wykazuje jednocześnie relatywnie wysoki poziom akceptacji dla rządu – znacząco wyższy niż inne regiony o profilu konserwatywnym. Sugeruje to kształtowanie się segmentu elektoratu pragmatycznego, który oddziela własne zakorzenienie w tradycyjnym systemie wartości od bieżącej, utylitarnej oceny działań administracji rządowej.

Czwartym, perspektywicznym zjawiskiem jest proces metropolizacji, który zastępuje tradycyjne podziały regionalne – polaryzacją wewnątrzwojewódzką. Szczególna struktura województwa mazowieckiego, charakteryzująca się najwyższym w kraju udziałem deklaracji lewicowych przy jednoczesnym silnym i stabilnym bastionie prawicy, obrazuje terytorialne zderzenie dwóch różnych modeli kulturowych. Granica konfliktu politycznego przesuwają się tu z poziomu makroregionów do

wnętrza poszczególnych województw, przebiegając na linii między silnie zurbanizowaną metropolią a tradycyjnym, satelickim otoczeniem regionalnym.

W konsekwencji obraz społeczeństwa polskiego w pierwszej połowie 2026 roku jawi się jako struktura wieloaspektowa. Klasyczna oś geograficzna wschód–zachód jest dziś redefiniowana przez nowe napięcia: między ideologicznym zaangażowaniem a apatią, między lojalnością polityczną a krytycyzmem w ocenach kierunku rozwoju sytuacji w kraju oraz między dynamiką metropolitalną a tradycjonalizmem prowincji.

Częstości – wartości bezwzględne

Województwo	Częstość	Procent ważnych
1 Dolnośląskie	456	8%
2 Kujawsko-pomorskie	312	5%
3 Lubelskie	314	5%
4 Lubuskie	154	3%
5 Łódzkie	371	6%
6 Małopolskie	531	9%
7 Mazowieckie	858	15%
8 Opolskie	149	3%
9 Podkarpackie	321	5%
10 Podlaskie	178	3%
11 Pomorskie	366	6%
12 Śląskie	687	12%
13 Świętokrzyskie	185	3%
14 Warmińsko-mazurskie	213	4%
15 Wielkopolskie	539	9%
16 Zachodniopomorskie	259	4%
Ogółem	5893	100%